

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

17 mei 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over integraal waterbeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verdere situering van de gemengde intercommunales voor huisvuil- en afvalophaling en -verwerking

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanwenden van gif door gemeentelijke groendiensten

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de mogelijke veralgemening van de verplichting tot bijhouden van een bemestings- en afzetregister

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 17 mei 2001

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over integraal waterbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over integraal waterbeleid.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw de minister, het verheugt me dat ik in deze commissie een vraag kan stellen over een van de topprioriteiten van uw beleid : het integraal waterbeleid. De waterwetgeving in Vlaanderen is inderdaad dringend aan vernieuwing toe. Het parlement heeft al een ontwerp van decreet van minister Stevaert goedgekeurd in verband met elektriciteit. Er is ook een nieuw ontwerp van decreet in verband met gas. Mijn vraag is hoe het nu staat met betrekking tot water.

Mevrouw de minister, ik heb een aantal zeer precieze vragen. Ten eerste, wat is de stand van zaken met betrekking tot het integraal waterbeleid en de grotere coördinatie van de drinkwatervoorziening ? Ten tweede, het feit dat de drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen totnogtoe elk een eigen beleid uitstippelen, zorgt voor heel wat onduidelijkheden. Het bedrag dat de mensen voor het water moeten betalen, hangt af van de drinkwatermaatschappij. Er zijn ook nog andere nadelen. Door samenwerking zou de kostprijs van het drinkwater misschien verlaagd kunnen worden. Mevrouw de minister, zult u een sterkere coördinatie nastreven ? Hoe zal die coördinatie verlopen ? Is men dat aan het voorbereiden ? Hoe staat het daarmee ?

Ten derde, welke maatregelen zal men nemen inzake het rationeel omgaan met water en het nuttig hergebruik van gezuiverd afvalwater ? Ten vierde, worden er inhoudelijke maatregelen genomen, bijvoorbeeld inzake de inventarisatie van drink-, grond- en oppervlaktewater, teneinde te weten hoeveel er van dat water verbruikt wordt en voor welke toepassingen ? Ik ben er voorstander van dat de drinkwatermaatschappijen, in het kader van 'de vervuiler betaalt', progressieve prijzen zouden toepassen, zodat verspilling van drinkwater en grootverbruik ontraden wordt.

Ten vijfde, welke maatregelen worden er opgelegd aan de drinkwatermaatschappijen ? Ten zesde, zullen mensen die reeds ernstige inspanningen leveren om hun watergebruik te beperken, nog steeds het volle jaarlijkse abonnementsgeld moeten betalen aan de drinkwatermaatschappijen ? Ten zevende, zal er in een minimumhoeveelheid gratis drinkwater voorzien worden, aangezien drinkwater een basisrecht is voor iedere inwoner ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Roo, collega's, dit is natuurlijk een nogal allesomvattende vraag, zij het wel vooral toegepast op het drinkwater. Uw eerste vraag gaat over integraal waterbeleid. Dat is uiteraard ruimer dan alleen drinkwater. Momenteel is er de Europese kaderrichtlijn Water. Daarbij gaat men uit van een integrale benadering van de waterproblematiek op stroomgebiedniveau. Dat gaat zowel over oppervlaktewater als over grondwater. Op basis van die kaderrichtlijn is elke lidstaat verplicht om stroomgebiedbeheerplannen op te maken om op basis daarvan volledige maatregelenprogramma's op te stellen inzake integraal waterbeleid.

Binnen het Strategisch Project Integraal Waterbeleid zijn we momenteel bezig met het uitwerken van het basisdecreet Integraal Waterbeleid. De al-

Dua

gemene visie is zo goed als rond. Het is de bedoeling dat we dit nog voor het reces aan de regering voorleggen. Vooraleer we dat doen, zullen alle betrokkenen echter nog de kans krijgen om zich via een klankbordgroep over dat basisdecreet uit te spreken. Als die actoren niet onmiddellijk tot overeenstemming komen, kan ik natuurlijk niet garanderen dat ik het decreet nog voor het reces aan de regering kan voorleggen. Hoe dan ook, onze tekst van het decreet zal zeker klaar zijn voor het reces. Dan begint dus de bevragingronde.

De Europese kaderrichtlijn Water moet door alle lidstaten tegen het einde van 2003 geïmplementeerd worden. Wij vertrekken dus van een basisdecreet. Tegen het einde van 2002 zal er dan een ander decreet komen met een globale aanpak van de versnipperde waterwetgeving. Alle zaken die met water te maken hebben, zullen we doorlichten op basis van de kaderrichtlijn. Op die manier kunnen we dan eventueel komen tot een allesomvattend decreet, dat alle aspecten van het waterbeleid behandelt.

Tussendoor komt er wel een apart ontwerp van decreet inzake het drinkwater. Dit is al goedgekeurd door de regering. Het ligt nu bij de Raad van State. Als ik me niet vergis, heb ik dit ontwerp rondgestuurd aan de leden van de commissie. Het is al ter sprake gekomen in de commissie voor Financiën naar aanleiding van een debat over de drinkwaterheffing. Los van het proces van integraal waterbeleid, hebben we dus dit aparte drinkwaterdecreet opgesteld. Later kunnen we er eventueel nog voor opteren om dat in het grotere geheel te integreren.

Bij ons is het de bedoeling om het integraal waterbeleid concreet gestalte te geven binnen de bekkencomités. De werking van die comités wordt geactiveerd. De procedure loopt om elf planningsverantwoordelijken aan te werven. Naast de bekkencoördinatoren zullen de bekkencomités dan ook ondersteund worden door planningsverantwoordelijken, die dan kunnen beginnen met de opmaak van de bekkenbeheerplannen. Dat is de algemene stand van zaken met betrekking tot het decretale werk dat we moeten verrichten in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water.

Uw tweede vraag ging over het overleg tussen de drinkwatermaatschappijen. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk hebben al jaren een overlegforum. Het gaat om het SVW : het Studie- en Samenwerkingsverband Vlaams Water. Via dat overlegforum proberen ze tot geza-

menlijke standpunten te komen die te maken hebben met het beleid. Daarnaast is er nog het VIWC : het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité. Dit is een interdepartementale werkgroep, met als voorzitter de heer Fernand Desmyter. Via dat VIWC worden alle actoren die te maken hebben met drinkwater en met water in het algemeen samengebracht om daarover van gedachten te wisselen. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk zullen als doelgroep bevestigd worden wanneer we concreet bezig zijn met de bekkenbeheerplannen, met de stroomgebiedbeheerplannen en met de maatregelenprogramma's.

In het ontwerp van decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending – de officiële titel van het drinkwaterdecreet -, dat door de Vlaamse regering voor de eerste keer werd goedgekeurd op 16 maart 2001, is bepaald dat er een reguleringsinstantie moet worden opgericht. Die reguleringsinstantie heeft de opdracht te inventariseren, te evalueren, te adviseren en te rapporteren aan de Vlaamse regering over alles wat te maken heeft met water bestemd voor menselijke aanwending.

Om haar werkzaamheden op een vlotte manier te laten verlopen, kan de reguleringsinstantie op elk moment gegevens bij de exploitanten opvragen. De reguleringsinstantie kan ook vooraf de mening van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk vragen over belangrijke aangelegenheden. Dat kan gebruikt worden als basis voor adviezen. We verwachten veel van die reguleringsinstantie. We moeten natuurlijk wel eerst het ontwerp van decreet goedkeuren. We moeten ook eerst nog vorm geven aan die reguleringsinstantie. U hebt al verwezen naar het gasdecreet en het elektriciteitsdecreet. We zorgen ervoor dat we voor elke nutsfunctie een goede reguleringsinstantie hebben.

Inzake rationeel waterverbruik heeft men in het kader van het milieubeleidsplan Mina 2 een reeks initiatieven genomen over verdroging. Een van de meest concrete initiatieven was de sensibilisatiecampagne 'Water. Elke druppel telt', die de tweede prijs heeft gewonnen in een wedstrijd voor communicatiebureaus, en de consument wilde stimuleren om water te sparen. Een tweede campagne is gericht op de industrie en de landbouw en gaat over het spaarzaam omgaan met water en het vermijden van vervuiling. We stellen vast dat er bij de burgers, de industrie en de landbouw heel wat vragen leven over watergebruik. Daarom starten we een Steunpunt Duurzaam Water op om advies en informatie te geven en een gedragsverandering inzake duurzaam watergebruik bij de verschillende doelgroepen.

Dua

pen te bewerkstelligen. Het Steunpunt zal een knooppunt zijn van een kennisnetwerk met een permanent bemand call-center.

De AMINAL en de VITO maken een inventarisatie op van de mogelijkheden tot duurzaam watergebruik. Daarbij gaat het onder meer over het hergebruik van afvalwater. Een aantal industriële sectoren verbruiken zeer veel water. In overleg met hen zullen we scenario's opmaken om de bedrijven door te lichten om na te gaan waar ze water kunnen besparen. Dat zijn de zogenaamde wateraudits. Een van de belangrijkste is de textielsector in West-Vlaanderen.

De voorgestelde wijziging van het Rio-decreet wil het duurzaam watergebruik centraal stellen. Wij zullen 90 percent subsidie geven voor een gescheiden rioleringsstelsel. Daarvoor hebben we eerst een decreetwijziging nodig. Die is besproken door de regering en moet in het parlement worden goedgekeurd om dan een nieuw besluit te maken. Dat besluit vereenvoudigt de procedure en verhoogt de subsidies voor gescheiden riolering. Oorspronkelijk zou dat in het programmadecreet komen, maar op vraag van de voorzitter en van het parlement werd dat geschrapt.

Verschillende databanken volgen de inventarisatie van drink-, grond- en oppervlaktewater continu op en sturen ze bij. Er worden momenteel ook enquêtes uitgevoerd bij de huishoudens, de industrie en de landbouw om na te gaan hoeveel water en welke waterbronnen worden gebruikt. In de subcommissie voor Financiën bleek dat iedereen los van elkaar inventariseert, maar wie welk water gebruikt, is onvoldoende gekend.

Men werkt ook aan een prognose inzake het watergebruik waarbij zowel grondwater, oppervlaktewater, hemelwater, drinkwater als alternatieve bronnen worden onderzocht. De resultaten van die studie zullen worden gebruikt in de gebiedsgerichte aanpak in het kader van het integraal waterbeheer.

In het ontwerpdecreet over het drinkwater legt de Vlaamse regering een reeks openbare dienstverplichtingen decretaal op aan de watermaatschappijen. Het gaat over de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het waterdistributienetwerk ; de verplichting om duurzaam watergebruik bij de abonnees te bevorderen via actieprogramma's en sensibiliseringscampagnes ; maatregelen van sociale aard, onder meer de minimumlevering

van 15 kubieke meter per persoon ; de dienstverlening aan de klant en het bieden van servicegaranties ; criteria in verband met milieuzorg ; inventarisatietaken ; een aansluitrecht voor iedereen ; een eenvormige waterfactuur voor kleinverbruikers, vastgesteld door de Vlaamse regering na consultatie van de exploitanten ; een tariefstructuur zodat kleinere verbruikers minder betalen, enzovoort. De watermaatschappijen moeten ook de milieueffingen op de factuur zetten, zodat de burger één in plaats van twee facturen krijgt. Op die manier zal er toch meer duidelijkheid zijn.

De vaste kosten bedragen vaak meer dan 80 percent, zeker als men zuinig is. De exploitanten opteren voor deze vaste vergoeding om verzekerd te zijn van minimale inkomsten en omdat de prijs per kubieke meter niet excessief hoog zou worden. Dit is volgens hen de enige manier om een goede dienstverlening te verzekeren. We zullen nu wel het getrapte systeem invoeren voor het bedrag bovenop de vaste kosten. Het zal moeilijk zijn om het vast tarief af te schaffen.

Het minimum van 15 kubieke meter water per gedomiceerd persoon per jaar zal ook in het decreet worden vastgesteld.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Uw omstandig antwoord laat heel wat verwachten. Ik heb vernomen dat men de inventarisatie perceelsgewijs zou moeten doen over heel Vlaanderen. Men zal hiervoor ook op de gemeentebesturen een beroep moeten doen. Zijn hierover al afspraken gemaakt ?

Ik heb vernomen dat er heel wat initiatiefnemers achterstallen tegoed hebben van de uitkeringen van de 75 procentregeling. Zal men voor de gescheiden rioleringen in bijkomende middelen voorzien als men nu naar 90 percent subsidiëring gaat ? U zult in meer middelen moeten voorzien maar u zult ook een inhaaloperatie moeten doen, want het gaat niet op dat gemeenten soms een jaar moeten wachten op de toegezegde bedragen.

Minister Vera Dua : Ik zal even ingaan op die huis-aan-huisinventaris. De enigen die nu huis aan huis gaan, zijn de watermaatschappijen. Zij beschikken dus over zeer gedetailleerde informatie. Ons ontbreekt het vooral aan informatie over wie er het hemelwater van het afvalwater scheidt, over wie is aangesloten op de riolering. We kunnen dus via de watermaatschappijen beschikken over goede informatie over het drinkwaterverbruik, maar niet over de rest. De enige uitzondering vormt de Antwerpse

Dua

maatschappij AWW, die de mensen nog steeds doet betalen per kraantje. Het decreet verplicht hen echter om overal watermeters te plaatsen, en dit tegen 2007. Dat heeft heel wat tegenstand onderhouden. Toch moet men ook in Antwerpen leren dat het voor een duurzaam waterbeleid nodig is de consument te confronteren met wat hij verbruikt, in plaats van hem te laten betalen per kraantje.

Datgene waarnaar u verwijst, is waarschijnlijk onze keuze om de drinkwatermaatschappijen in te schakelen om de toestand per huis te bekijken wat de andere aspecten betreft. Op het ogenblik dat ze gaan meten, zouden ze dus ook noteren of er een aansluiting is op de riolering en of er een gescheiden systeem is voor hemelwater en afvalwater. We zijn nu aan het onderhandelen met deze maatschappijen. Dit is nog niet rond. Het is geen gemakkelijke opdracht. In elk geval zullen de gemeenten hierbij worden ingeschakeld. Hoe moeilijk dit ook zal zijn, er is hoge nood aan een inventaris van de rioleringstoestand per huis. Heel wat huizen zijn immers nog niet aangesloten op de riolering, terwijl het huis ernaast dat wel is. Dit zal tijd vergen. Op dat vlak kunnen de gemeenten dus nog een en ander verwachten.

Dan was er de kwestie van het Rio-besluit. Mijnheer De Roo, het is een eerdere vraag om uitleg van u die ons terzake wakker heeft geschud. Naar aanleiding van een vraag over de achterstand in de uitbetaling hebben we onze diensten gevraagd hoe het nu zat met de uitbetaling van de Rio-dossiers. Toen kwam aan het licht dat dit niet gebeurde : er was geen personeel voor beschikbaar. Al het personeel werd ingezet voor de vastleggingen. Niemand was bezig met de uitbetalingen. Dit heeft gezorgd voor een fikse achterstand. Ik heb toen een soort noodprogramma opgesteld en aan de regering een dossier voorgelegd. Hierbij zouden zeer snel vijf mensen worden aangeworven om die achterstand in te halen. Dit alles gebeurde in september. Ondertussen heb ik vernomen dat van die vijf mensen nog maar twee mensen zijn aangeworven. Het gaat hier immers over een contract voor beperkte duur. Men heeft daarvoor technisch geschoolde mensen nodig. Telkens als men iemand vindt, komt die ofwel niet opdagen, ofwel heeft hij een andere job gevonden tussen het ogenblik van het oproepen en het ogenblik waarop hij zou beginnen. We kampen met een dermate grote krapte op de arbeidsmarkt dat dergelijke zaken uiterst moeilijk liggen. Volgende week hebben we nogmaals een afspraak gemaakt met de directeur-generaal : dit kan immers

niet blijven duren. Het verbaast me zelfs dat de gemeenten nog niet erger reageren.

De heer Johan De Roo : Ik vind uw antwoord zeer eerlijk.

Minister Vera Dua : Mijn medewerkers kunnen getuigen dat ik om de veertien dagen een stand van zaken vraag wat dit betreft. Men is nu wel bezig met uitbetalen. Men heeft prioritair de grootste dossiers behandeld, van een paar honderd miljoen frank. Dat lijkt me verstandig. We blijven proberen om deze inhaaloperatie rond te krijgen via interne verschuivingen binnen de dienst. Maar door uw vraag, mijnheer De Roo, hebben we gezien hoe erg de toestand was.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verdere situering van de gemengde intercommunales voor huisvuil- en afvalophaling en -verwerking

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verdere situering van de gemengde intercommunales voor huisvuil- en afvalophaling en -verwerking.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, al enige tijd opperde voormalig minister Sauwens de mogelijkheid om, onder meer in het kader van de financiële problematiek van de gemeenten en het debat over de kerntaken van gemeenten en provincies, de huisvuilophaling en -verwerking te onttrekken aan het gemeentelijke niveau en die eventueel door de provincies te laten doen. Het argument hiervoor was dat er te veel kleine gemengde intercommunales zouden zijn, met een versnippering van mensen, middelen en methodes tot gevolg.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten oppert dan weer dat deze afvalproblematiek het best zo dicht mogelijk bij de burger wordt gesitueerd, dus zeker bij de gemeenten. De gemeenten hebben immers het meeste voeling met de noden, wensen, problemen en zorgen van burgers en bedrijven.

Gardeyn-Debever

Mevrouw de minister, deze problematiek behoort tot uw bevoegdheid. Wat is uw standpunt over deze problematiek? Heeft er terzake overleg plaatsgevonden met minister Sauwens, en zal er hierover ook worden onderhandeld met minister Van Grembergen? Wanneer wordt er een definitief standpunt bepaald? Zijn er besprekingen gaande met de intercommunales in kwestie? Op welke manier en op welk niveau worden die gevoerd? Zullen ook de gemeenten rechtstreeks worden betrokken bij mogelijke besprekingen? Zo ja, op welke termijn?

Ik wilde tevens nog even verwijzen naar de trefdag van de VVSG eerder deze week in Gent. Daar had minister Van Mechelen het ook over die doorverwijzing naar het provinciale niveau.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik stel eveneens vast dat het de jongste tijd, als er over kerntaken wordt gediscussieerd, nogal vaak over afval gaat. Blijkbaar is het in die sector verleidelijk om te schuiven met bevoegdheden. Ons uitgangspunt moet volgens mij zijn dat het beleid inzake huishoudelijk afval, en dan vooral het gemeentelijke beleid, op het terrein goede resultaten moet hebben. De hoeveelheid restafval is aanzienlijk afgenomen. De verbrandings- en stortsector is grondig gesaneerd en functioneert dus vrij goed. Dat behoort natuurlijk niet tot het bestek van de gemeenten. Er zijn nieuwe initiatieven met betrekking tot de behandeling en verwerking van afval. Er wordt steeds meer aan preventie gewerkt, in samenwerking met de gemeenten. Ik denk dat er geen grote knelpunten zijn wat de resultaten op het terrein betreft. Het is altijd goed om dat als uitgangspunt te nemen.

We willen wel werken aan een aantal strategische opties voor de afvalsector. Er is nu een strategisch project rond afvalvoorkoming. Dat behelst dus alles wat met preventie te maken heeft. Voor de intercommunales moet er inderdaad nog iets gebeuren. Verder is er het strategisch project inzake de eindverwerking van afvalstoffen. Beide projecten worden 'gegangmaakt' door een ambtenaar van de OVAM. Er wordt gewerkt met een groep deskundigen die allen te maken hebben met de afvalproblematiek: mensen uit diverse gewestelijke administraties, de gemeenten, de afvalintercommunales en de provincies. De rol van de provincies moet inderdaad worden verduidelijkt. Er wordt ook overleg gepleegd met de GOM's, met de privé-afvalsec-

tor enzovoort. De eerste resultaten van deze arbeid zijn enerzijds dat het afvalbeleid nog meer in de richting van duurzaamheid zal worden gestuurd, en anderzijds dat aan het restafval een zo groot mogelijke nuttige toepassing zal kunnen worden gegeven. Er is een nieuwe BBT-studie over de verwerking van restafval. Die is al een tijd geleden doorgegeven aan de commissieleden. Er zijn ook een aantal nieuwe initiatieven opgestart voor de bouw van voorbehandelingsinstallaties. Ik verwijs naar het VERA-project in Antwerpen, waar er sprake is van scheiding en vergisting. (*Gelach*) Die naam was er al voor ik minister werd. Ik vind het trouwens niet echt een grote eer mocht men een afvalproject naar mij noemen. Er is ook sprake van een nieuw initiatief in de Kempen, dat binnenkort zal worden voorgelegd. Ook in Limburg wordt er een nieuwe vergunningsaanvraag ingediend.

Momenteel hebben we een nieuw subsidiebesluit klaar voor de gemeenten en de provincies. Bij het oude besluit werden er subsidies gegeven voor containerparken en dergelijke. We breiden dat nu uit naar nog meer zaken die te maken hebben met preventie. Ook het gemeentelijke milieuconvenant wordt bijgestuurd in de richting van afvalpreventie. Het strategisch project inzake eindverwerking is terechtgekomen in het kerntakendebat. Het is hier immers belangrijk te weten welk niveau welke rol opneemt. Hier is vooral de rol van de gemeenten en de provincies van belang.

Mijn uitgangspunt is in elk geval de organisatie van de ophaling. We moeten ervoor zorgen dat de huisvuilzak die voor de deur van de burger staat, meegenomen wordt. Mijns inziens is dat een taak voor het lokale bestuur. Alleen het lokale bestuur kan daarvoor zorgen. Ik denk niet dat het mogelijk is om het aan de provincie te geven. De provincies zullen daar trouwens ook geen vragende partij voor zijn.

Er kan wel iets gebeuren inzake de organisatie van de eindverwerking. Daar kunnen de provincies een meer coördinerende taak op zich nemen. Wat mij betreft, mag dit gerust gebeuren. Minister Sauwens had daarvoor al een timing opgesteld. Hij ging ervan uit dat tegen eind juni het kerntakendebat afgerond moet zijn, niet alleen voor afval maar ook voor alle andere zaken. Dan moeten we duidelijk formuleren wat de respectieve taken zijn van de provincies en van de gemeenten.

Specifiek op het gebied van de eindverwerking van afval is het voor mij vooral belangrijk dat we goed nadenken over de rol van de privé-partners die nu actief zijn. Hoe kunnen we de relatie tussen de

Dua

overheid en de privé-sector op een betere manier regelen? Wat kan de rol zijn van de provincies? De discussie over de rol van de VMH is daar uiteraard gedeeltelijk mee verweven.

De heer Johan De Roo : Er is ook het nieuwe decreet inzake de intercommunale samenwerking, dat zo goed als uitsluit dat er nog privé-publiek samengewerkt wordt, met alle moeilijkheden van dien. Ik vind dat niet zo verstandig.

Minister Vera Dua : Dat is inderdaad ook in de afvalsector een belangrijk aspect in de discussie. Het huidige strategisch project houdt natuurlijk rekening met dit nieuwe decreet, ook al is dat nog niet in plenaire vergadering goedgekeurd. Mijns inziens zal dat er ook voor zorgen dat de rol van de provincies iets groter zal worden. In Limburg denkt men er bijvoorbeeld aan om van de drie intercommunales één grote intercommunale te maken. We moeten voor elke provincie nagaan wat de logische organisatie is.

Ik doe geen grote uitspraken. Momenteel is men bezig met alles uit te werken. Ik wil wel het volgende zeggen. Als ik me niet vergis, waren de publieke uitspraken die hierover al werden gedaan, vooral geïnspireerd door financiële bezorgdheid. Men redeneerde als volgt : 'De gemeenten hebben meer geld nodig. Het afval is een grote kostenfactor. Dus halen we dat bij de gemeenten weg.' Zo gemakkelijk gaat dat natuurlijk niet.

We moeten nagaan op welke manier de druk van het afval op de gemeentelijke financiën vermindert kan worden en we zijn daar volop mee bezig. Zo zijn we bijvoorbeeld allerlei milieubeleidsvereenkomsten aan het afsluiten, zodat de terugnameplicht veel sterker wordt benadrukt. Als we de MBO inzake elektrische en elektronische apparatuur goed kunnen uitvoeren, betekent dit een verminderde druk op de gemeenten, die dat anders zelf moeten bekostigen of geld moeten vragen aan de burger.

De uiteindelijke boodschap is dat ook voor de gemeenten het principe van 'de vervuiler betaalt' moet gelden. Op gemeentelijk vlak moet men nagaan hoe de financiering van het afvalbeleid gebeurt. Dat kan gebeuren via de huisvuilzak of andere systemen, maar het is niet logisch dat het zoveel geld kost aan de gemeenten. Het debat is bezig, maar we moeten dus zeer voorzichtig te werk gaan en alles eerst zeer goed overwegen.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mevrouw de minister, ik ben het er volledig mee eens dat men hier zeer voorzichtig te werk moet gaan. Ik ben zelf zes jaar lid geweest van de raad van bestuur van een gemengde intercommunale. De evolutie die ik daar heb meegemaakt, is zeer positief. Men werkt nu aan dat Diftar-systeem. Het zou jammer zijn als dat aan de kant werd geschoven omdat men in Limburg anders denkt. Het is gewoon zo dat men in elke provincie enigszins anders werkt.

De heer Johan De Roo : Men legt het Limburgse model op aan de rest van Vlaanderen.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Dat is inderdaad het gevoel dat wij krijgen.

Minister Vera Dua : Ik heb niet de indruk dat er vanuit de gemeenten veel vraag is naar een andere bevoegdheidsverdeling. We moeten dus nagaan hoe de intercommunales beter kunnen werken en hoe we voor nog betere samenwerkingsverbanden kunnen zorgen. Daarnaast moeten we ook nagaan hoe we de provincies een meer coördinerende rol kunnen laten spelen.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Ik wil vooral ook aandacht vragen voor preventieve maatregelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanwenden van gif door gemeentelijke groendiensten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanwenden van gif door gemeentelijke groendiensten.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in sommige gemeentelijke of stedelijke parken kan men een grote verscheidenheid van dieren aantreffen die er in de vrije natuur leven. Deze dieren – vooral vogelsoorten, gaande van kippen en hanen tot

Van den Eynde

eenden en duiven – hebben zich in een of andere vijver gevestigd, waar ze door parkbezoekers met etensresten worden onderhouden.

De populatie van die verschillende diersoorten in de gemeentelijke parken groeit soms zeer snel aan, vooral als de gemeentelijke groendiensten onvoldoende toezicht houden op de plaatsen waar de dieren leven. Wanneer die dieren zich zodanig vermenigvuldigd hebben, dat er een overpopulatie in het park aanwezig is, dient de gemeente in vele gevallen in te grijpen.

Hiervoor bestaan er evenwel VZW's die op vakkundige wijze de dieren verwijderen die voor de leefbaarheid van het park en de omgeving te veel zijn. De dieren worden met netten gevangen op tijdstippen wanneer ze in rust zijn. Deze VZW's hebben verschillende aanvragen van particuliere klanten en kinderboerderijen die de dieren een nieuwe verblijfplaats aanbieden.

Zo werd er in november 2000 in het gemeentepark van Merksem jacht gemaakt op loslopende hanen. Hieraan zou een gerechtelijk vonnis voorafgegaan zijn, waarbij het stadsbestuur veroordeeld zou zijn voor de lawaaioverlast van de hanen die in het gemeentelijk park van Merksem verblijven. Het stadsbestuur van Antwerpen, dat meermaals een beroep deed op de diensten van de VZW Socio uit Deurne, meende deze keer echter zelf te moeten optreden, en gaf dan ook opdracht aan de stadsdiensten om de loslopende hanen te vangen.

De schepen voor de groendienst vreesde dat dit een moeilijke opdracht zou zijn, en gaf daarom zijn diensten de opdracht gif te strooien om de dieren te verdoven en ze zo gemakkelijker te kunnen vangen. Toen echter bleek dat de dieren hierop niet onmiddellijk reageerden, besloot hij om voor een tweede maal wat meer gif te laten aanbrengen. De gevolgen zijn bekend : hanen, maar ook duiven en vogels, zwijmelden en stierven vervolgens een langzame dood.

Bovendien wil ik hier ook de handelwijze aanklagen die reeds meermaals werd toegepast en waarbij, niet alleen in dit geval maar ook in vele andere gemeenten, giften worden aangewend zonder dat eigenaars van loslopende dieren of ouders van in de buurt spelende kinderen hiervan op de hoogte worden gebracht.

Mevrouw de minister, ik heb voor u een aantal concrete vragen. Bent u op de hoogte van de situ-

atie die zich in het park van Merksem heeft voorgedaan ? Schrijft de wetgeving een speciale handelwijze voor om de overpopulatie van dieren in gemeentelijke parken te voorkomen en te behandelen ? Mag men hiervoor gif aanwenden ? Welke methodes dienen de gemeentebesturen volgens u aan te wenden om de wildgroei van allerhande dieren in gemeenteparken onder controle te houden ? Is de manier waarop men in Merksem gehandeld heeft, in strijd met de wet op het dierenwelzijn ? Is een gemeente verplicht om een aanwijzingsbord aan te brengen op de plaatsen waar men gespreoid heeft met pesticiden of met biociden ? Op welke manier moeten gemeentebesturen omgaan met arresten waarbij men dieren moet laten verwijderen die in gemeenteparken voor lawaaioverlast zorgen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mevrouw Van den Eynde, noch mijn administratie noch ikzelf waren op de hoogte van de feiten die zich in het park van Merksem hebben voorgedaan. Eerlijk gezegd wil ik daarvan ook niet op de hoogte zijn. Het gaat hier om een zeer lokale aangelegenheid. Dit park is eigendom van de stad Antwerpen, die dan ook instaat en verantwoordelijk is voor het beheer ervan. Ik voel me niet geroepen om over zulke zaken geïnformeerd te worden. Dit neemt uiteraard niet weg dat u ook een aantal vragen stelt over het algemeen beleid.

Het antwoord op uw vraag inzake de aanpak van een overpopulatie van dieren hangt af van het wettelijk statuut van de dieren in kwestie. Voor volledig beschermde diersoorten, bijvoorbeeld roofvogels, is het doden of vangen volledig verboden. Die dieren geven trouwens meestal geen aanleiding tot een overpopulatie. Diersoorten die door de jachtwetgeving als wild worden gerangschikt, bijvoorbeeld houtduiven en wilde konijnen, kunnen onder bepaalde voorwaarden – volgens de bepalingen van het jachtdecreet – worden gedood wanneer ze schade veroorzaken aan teelten, gewassen, bossen of eigendommen. De meest gebruikte middelen zijn jachtwapens, roofvogels en buidels en fretten bij konijnenbestrijding. Voor de niet-beschermde diersoorten, bijvoorbeeld ratten, verbasterde of verwilderde eenden en duiven, is er geen specifieke reglementering. Dit betekent dus dat het vangen of doden niet echt wettelijk verboden is.

Het gebruik van gif voor het doden van dieren die tot de vermelde categorieën 1 en 2 behoren, is verboden. Het gebruik van gif om niet-beschermde diersoorten te doden, is niet verboden op grond

Dua

van een Vlaamse reglementering, maar wordt wel geregeld door een federale regelgeving. De reglementering inzake de handel en het gebruik van bestrijdingsmiddelen behoort tot de federale bevoegdheid.

Mijn standpunt als Vlaams minister van Leefmilieu luidt als volgt. Alhoewel het gebruik van gif ter bestrijding van niet-beschermden diersoorten niet verboden is, moet het gebruik ervan toch sterk worden afgeraden, omdat er altijd een risico bestaat dat beschermde diersoorten hiervan het slachtoffer worden. Zeker in een dichtbevolkte buurt moet men zeer voorzichtig omspringen met gif. Het vangen met netten verdient dan ook in elk geval de voorkeur.

Artikel 15 van de wet op het dierenwelzijn bepaalt dat een gewerveld dier slechts mag worden gedood door een persoon die daarvoor de nodige kennis en bekwaamheid heeft en dat dit dient te gebeuren volgens de minst pijnlijke methode. Het behoort evenwel tot de bevoegdheid van de federale minister van Landbouw om deze vraag te beantwoorden.

Er bestaat geen verplichting om aanwijzingsborden aan te brengen op plaatsen waar men gesproeid heeft met pesticiden of biociden. Het is evenwel duidelijk dat steeds alle nodige maatregelen genomen moeten worden om mogelijke ongevallen te vermijden. Gerichtte communicatie naar de parkgebruiker door middel van aanwijzingsborden behoort dus zeker tot de mogelijkheden. Wanneer de noodzaak zich voordoet, kan ook een tijdelijk afsluiten van het park overwogen worden, waarbij net zo goed de nodige communicatie noodzakelijk is.

Voor mij is een van de belangrijke beleidspunten inzake parkbeheer dat men naar een meer natuurlijk beheer van parken gaat. Binnen de afdeling Bos en Groen is er een cel Groen, die daarover met de gemeenten zeer intensief communiceert. Naar aanleiding van de Dag van het Park zal dat nog eens extra in de verf worden gezet. Wij vragen de lokale besturen om hun parken zo natuurlijk mogelijk te beheren, met een minimaal gebruik van biociden.

Wanneer een arrest het gemeentebestuur verplicht tot het verwijderen van dieren, moet dit steeds gebeuren op een manier die strookt met de geldende wetgevingen. Dit kan gebeuren door de gemeentediensten zelf, maar het kan ook worden uitbesteed

aan verenigingen. Voor ons maakt dat niet uit, zolang de wet maar wordt nageleefd. Het behoort dus tot de autonomie van de gemeenten om daarover te beslissen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik dank u voor dit antwoord. Voor mij is het echter wel duidelijk dat er nog wat schort aan de wetgeving. Ik hoop dat u daaraan zult werken. Ik zal dit ook zelf verder van nabij blijven volgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de mogelijke veralgemening van de verplichting tot bijhouden van een bemestings- en afzetregister

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de mogelijke veralgemening van de verplichting tot bijhouden van een bemestings- en afzetregister.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, wij vernemen dat u een ministerieel besluit wilt uitvaardigen dat het bijhouden van een bemestingsregister en bemestingsplan voor iedereen verplicht maakt, dus niet enkel in de kwetsbare gebieden. Het bewuste ministerieel besluit zegt dat men de betrokken registers moet bijhouden vanaf 1 januari 2001. Het papierwerk dat hieruit voortvloeit staat in schril contrast met het initiatief van minister-president Dewael om de administratieve verplichtingen drastisch te vereenvoudigen. Ik citeer : 'Documenten moeten voor elke landbouwer eenvoudig, leesbaar en begrijpbaar worden opgevat en het aantal te noteren gegevens tot het essentiële worden teruggeschroefd.'

Wanneer verschijnt het ministerieel besluit dat de registers vastlegt in het Staatsblad ? Kan men voor deze datum de landbouwers verplichten om een register in te vullen ? Kan, zolang het besluit niet is genomen, het niet invullen aanleiding geven tot verlies van vergoeding ? Kan de landbouwer invuldocumenten bekomen bij de Mestbank en hoe

Boutsen

moet hij ze aanvragen ? Mag hij kopies nemen van voorbeelddocumenten ? In welke hoofddeelten met welke details voorziet de Mestbank ?

Een affirmatief antwoord op de volgende vraag kan u het antwoord op de voorgaande vragen besparen : bent u bereid om het geplande ministerieel besluit niet uit te vaardigen om bijgevolg de boeren een pak zinloze administratieve rompslomp te besparen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het ministerieel besluit dat uitvoering geeft aan het besluit van de Vlaamse regering inzake de uitvoering van het mestdecreet, is genomen op 6 april 2001 en verschenen in het Belgisch Staatsblad op 25 april 2001. In dat besluit werd de vorm vastgesteld waarin de registers van dierlijke mestproductie, van meststoffengebruik en van afzet moeten worden bijgehouden. De landbouwers kregen daarin een grote vrijheid.

Ik denk dat u de mestproblematiek niet zo goed kent. Het MAP maakte de bedoeling reeds duidelijk. We willen in de eerste plaats de overheid informatie bezorgen. In de tweede plaats willen we de individuele landbouwer inzicht geven in hoe er moet worden bemest. De landbouwer schrijft in de veeregisters elke maand in welke dieren op zijn bedrijf staan. Het is onze bedoeling om dit te schrappen en te vervangen door de gegevens van Sanitel. We zijn nu in onderhandeling met het federaal niveau om de administratie voor de landbouwers te vereenvoudigen. Met Sanitel kan men op elk moment volgen waar welk dier wanneer staat.

De landbouwers moeten ook de mestafzet bewijzen. Elke keer als een mestkar het bedrijf verlaat, moeten ze dit binnen 48 uur op papier zetten. Het is zeer nuttig voor de overheid om te weten waar de mest naartoe gaat om de mestproblematiek onder controle te krijgen. Ik denk dat dit voor de landbouwers niet voor problemen zorgt.

Wij vragen ook gegevens per perceel. Dat is vooral belangrijk voor de landbouwers zelf omdat in de toekomst het nitraatresidu bepalend zal zijn. Dat is nu al het geval in kwetsbare gebieden. Hierover komt er een rondschriften van onze diensten met een apart formulier dat zij kunnen kopiëren. Als minister voel ik me niet geroepen mensen te verbieden om iets te kopiëren. De formulieren zijn in het groen, maar ze mogen in zwart-wit worden gekopieerd. We willen niet zodanig controleren dat

dit mensen in moeilijkheden brengt. In het najaar zetten we een grootscheepse informatiecampagne op om de landbouwers uit te leggen waarvoor al die formulieren dienen en waarom het belangrijk is dat ze die invullen. Er zijn landbouwers die het goed willen doen en die deze formulieren als hulpmiddel gebruiken.

Voor de regeling in verband met de kwetsbare gebieden sluiten we een contract af voor 5 jaar met de landbouwer, die zich ertoe moet engageren een bepaald resultaat te behalen. Als hij dat resultaat behaalt, kan hij een vergoeding krijgen. Het is een expliciete eis van Europa dat hij op voorhand een bemestingsplan indient. Volgens mij hebben de landbouwers daar weinig last mee. Ze weten dat ze daarvoor zoveel duizend frank per hectare krijgen.

We zullen de papieren niet allemaal afschaffen, omdat de landbouwers er zelf baat bij hebben. We stellen vast dat vele landbouwers opnieuw goed bemesten. Dat deden ze vroeger ook. Nu komt die interesse terug omdat ze weten dat als de resultaten slecht zijn, Europa ons als kwetsbaar gebied zal beoordelen. We moeten een goede communicatie voeren met de landbouwers. Als we die documenten kunnen vereenvoudigen, dan is dat geen probleem voor mij. Het is vooral een hulpmiddel voor hen en voor ons, en op die manier kunnen we proberen de situatie onder controle krijgen.

Het wordt trouwens ook in het buitenland toegepast. Ik heb onlangs de boekjes gekregen die landbouwers in Engeland en Frankrijk verplicht moeten invullen. Daar is het nog gedetailleerder dan bij ons.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Matthieu Boutsen : De vraag werd mij ingegeven door de boeren zelf die vragen naar minder papierwerk. Ze zijn niet beginnen te boeren om papieren in te vullen. Ze willen zaaien en maaien en kweken. Ontlast hen zoveel mogelijk van die bijkomende papieren.

Minister Vera Dua : Elke KMO moet zijn boekhouding bijhouden, dus ook de landbouwers. Als iedereen blijft zaaien en maaien zonder zich te bekommeren om het effect op het milieu, dan kunnen we dat niet volhouden. Als minister van Leefmilieu moet ik een oplossing vinden voor 40 percent van de mest die nu wordt geproduceerd. We moeten die zaak dus op een of andere manier onder controle krijgen, en dan moet voor mijn part niemand nog iets bijhouden. De landbouwers moeten er iets voor doen. Ze moeten de goede bemestingspraktijk

Dua

ken weer in de vingers krijgen. Ik stel vast dat dit ook tot hen doordringt en dat ze bereid zijn om daar iets aan te doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.55 uur.*
